

Chuyến cái cầu

Tên: Trần Bình Nam

Chức vụ: Nhà văn, 21 Tháng 3 Năm 2010 20:43

Cái cầu này đây không phải là cái cầu bắc qua sông qua suối mà là cái cầu... tiêu.

Năm 2004 tôi đi du lịch Trung quốc với công ty du lịch Saigon Voyages của ông Trần Chính. Chuyến đi đó ông Trần Chính đích thân hướng dẫn. Ông Chính có lối kể chuyện duyên dáng. Chuyện nghe rồi ông kể lại với thú vị hay.

Đến Bắc Kinh rồi thì ông nói chính của du khách là Cố m Thành. Gọi là Cố m Thành vì đó là trung tâm quyền lực, nơi các vua Trung quốc trị vì nhà Minh qua triều Mãn Thanh ngày trước vì cố m Thành, dân chúng không được ra vào.

Một ngày sau khi triều thu không (triều đình mùa hè, đêm vắng) một người thu thuế phái nam, trẻ con cái của hoàng tộc và các họ quan, đều phải ra khỏi thành. Sau cuộc cách mạng Tân Hợi năm 1910 Cố m Thành không còn bị cấm nữa, và trở thành một địa điểm du lịch ăn khách nhất của Trung quốc.

Trong Cố m Thành tôi đi không riêng, kiến trúc này chen lộn kiến trúc kia. Tò quờng trông Thiên An Môn du khách vào Cố m Thành bằng cách trượt rượt theo lối mòn chỉu để nhấc đi thăm lâu đài vua chúa và các di tích lịch sử của hàng trăm năm đời rồi ra khỏi Cố m Thành bằng cách sau.

Chuyện cái cầu

Tác Giả: Trán Bình Nam

Chúa Nhật, 21 Tháng 3 Năm 2010 20:43

Säp ra cäng, ông Trán Chính häi chúng tôi: “Đi qua bao nhiêu nhà cäa dinh thä, näi làm viäc và ăn ngä cäa bao nhiêu con ngä i quý vä có nhän xét gì không ?” Không ai có câu trä läi ngay.

Ông Chính nói: “Trong Cäm Thành không có cäu tiêu!” Du khách ai cũng ngäc nhiên nhän ra quä thät là väy.

Mät câu häi hiän nhiên đän väi mäi ngä i. “Väy ngä i xäa đã giäi quyät làm sao?”

Ông Chính giäi thích: Trong Cäm Thành ngä i ta dùng tro đäng trong nhäng thùng nhä bäng gä, tiêu tiäu trong đó phä tro lên, räi đäy näp läi. Kín đáo và không có mùi. Mäi buäi sáng khi cäa thành mä, häng đoàn ngä i quang gánh vào đän tro trong các häp gä gánh đä vào mät khoäng đät räng sau Cäm Thành. Tä triäu đäi này qua triäu đäi khác, tro chät thành mät ngä i đäi càng ngày càng cao trông nhä mät ngä i núi nhä. Ngä i Trung quäc thì vä hoá ngä n đäi và đät tên là Đäi Häng. “Häng” nào cũng là häng!

Đäi thäi Mao Träch Đông, bà Giang Thanh, vä cäng mät thäi cäa Mao, biän Đäi Häng thành mät thäng cänh tô đäm cho Cäm Thành và làm näi nghä ngä i giäi trí khi bà gäp đäi u phiän muän.

Bây giä häu hät nhà cäa cäa ngä i Trung quäc ä thành phä đäu có phòng vä sinh. Nhäng có mät đäi u khó hiäu là Trung quäc ngày nay có đä kä thuät đä xây đäng cäu tiêu theo tiêu chuän Tây phäng và sän xuät đä các chät hóa häc sát trùng bán ra cho cä thä giäi dùng, nhäng các cäu vä sinh täi Trung quäc, ngay cä trong các khách sän 3 hay 4 sao vän thoang thoäng có mùi.

Ngoài phä thì khäi nói. Muän tìm mät phòng vä sinh chä cän thänh mũi mät chút là biät nó näm ä đäu. Hình nhä đäi väi ngä i Trung quäc cäu tiêu không hôi thì không phäi là cäu tiêu! Và không có mùi nó làm cho ngä i dùng cäm thäy mät häng ... tiêu tiäu.

Mät ngä i bän tôi đi du läch nhiäu có mät nhän xét: Muän säp häng trình đä chung cäa mät quäc gia bän chä cän säp häng các phòng vä sinh cäa quäc gia đó. Tôi không đi du läch nhiäu nên không biät nhän xét đó đúng bao nhiêu phän. Nhäng tôi thäy nói chung näi công cäng cũng

nhà vệ sinh công cộng ở Trung quốc thua Nga, Nga thua Pháp, Pháp thua Đức thua Anh, Đức thua Nhật, Nhật thua Mỹ, Mỹ thua Thổ y Đức và Na Uy

Không ai sắp hàng cầu tiêu ở Ấn Độ, vì Ấn Độ đang trải qua cuộc “cách mạng cầu tiêu”.

Những năm gần đây Ấn Độ phát triển nhanh và người phương Tây Ấn Độ có một đòi hỏi. Họ đòi hỏi cái cầu tiêu. Thanh niên Ấn Độ và các phụ nữ có một cái nhà có phòng vệ sinh thật tốt. Nếu phụ nữ có con thì bà mẹ phải có nhà có cầu tiêu. Nếu không thì đáng hòng.

Người phương Tây Ấn Độ đã chán cái thói dùng cầu tiêu công cộng và tắm ngoài sông hay suối. Trước đây 10 năm khoảng 665 triệu người Ấn Độ không có cầu tiêu riêng trong nhà (theo Emily Wax, trong bài viết “The New Seat of Power for Women in India”, The Washington Post National Weekly Edition số ngày 2-8/11/2009) .

Với tỉ lệ vệ sinh và phong trào “phi xí số, bắt thành phu phụ” (No Toilet, No Bride) trong hai năm qua chỉ riêng trong tiểu bang Haryana đã có thêm 1.4 triệu cầu tiêu trong nhà. Và phong trào xây dựng cầu tiêu đang lan tràn nhanh chóng đến các tiểu bang miền Nam và thôn quê.

Người thiêu nạn Ấn Độ vẫn là một gánh nặng trong gia đình. Ít được bố mẹ cho đi học, và khi lớn lên phải có công việc. Những hiện nay người phương Tây Ấn Độ được đi học, đi làm, có khả năng tích lũy kinh tế, và lớn lên không còn phải làm việc mà người khác ra đi kiếm tiền cho gia đình. Phụ nữ lớn và phải có nhà có cầu tiêu hàng hoàng chỉ không còn được vệ sinh ngoài sông suối nữa.

Tại Ấn Độ có nạn phá thai vì phụ nữ có tình trạng trai thừa gái thiếu và phong trào đòi hỏi cầu tiêu ở nhà phái nữ là đi kiếm tiền chi tiêu cho gia đình có thêm sức mạnh. Thanh niên Ấn Độ không còn phải hỏi “cô lớn lên mình hay lớn cái cầu tiêu?”. Họ biết phụ nữ, tất nhiên là âm thanh của cái cầu tiêu .

Người phương Tây Ấn Độ đang lao mình vào cuộc cách mạng giới phóng. Tại thôn quê người ta không còn thấy những người thiêu nạn xơ xác, nhút nhát đi đâu phải như cha hay anh em trai chỉ

đi. Bây giờ họ có thể học hành đợ đợ t, sợ m xe, trang đợ m, ngợ i làm viợ c trong phòng giợ y cợ a chính phợ hay cợ a các hợng tợ . Và họ đợng đợng tuyợ n đợ u cợ a phong trào đợi cợ u tiêu đợ tợ i thiợ u sợ ng sợ ch sợ và tránh bợ nh tợ t. Nợ n không quan tâm đợ n cợ u tiêu cho phợ nợ tợ i n Đợ là nguyên nhân sinh ra các thợ bợ nh đợng tiợ u chợ a nói đợ n các bợ nh khác nguy hiợ m hợ n nhợ tiêu chợ y và thợ đợ ng hàn.

Trợợ c đây có mợ t sợ chính khách tiợ n bợ tung ra phong trào tợ o đợ u kiợ n tiêu tiợ u có tiợ n nghi cho ngợợ i phợ nợ nhợ ng không thành công. Mợ t phợ n do đợ u kiợ n vợ t chợ t chợ a cho phép, mợ t phợ n do cợ n trợ tâm lý.

Năm 2001 Ngân hàng Thợ giợ i (World Bank - WB) có kợ hoợ ch giúp n Đợ xây chung cợ cho ngợợ i nợ i tợ c thợ p vợ i phòng vợ sinh tợợ m tợ t và thợ y rợ ng đa sợ ngợợ i n Đợ biợ n các phòng vợ sinh trong nhà thành kho chợ a.

Hợ n nay WB thợ y rợ ng phong trào “No Toilet, No Bride” rợ t có kợ t quợ . Cợ nợợ c lên cợ n sợ t xây cợ u ... tiêu . nợ nhiợ u vùng quê thợ p thoợng biợ u ngợ “Không gợ con gái vợ làm dâu nhà nào không có phòng vợ sinh”, mợ t yêu sách công khai không thợ tợợ ng tợợ ng đợợ c cách đây chợ ng mợ t thợ p niên. Các tay pha trò nhà nghợ tợ i các rợ p hát đã dùng khợ u hiợ u “No Toilet, No Bribe” đợ chợ c cợợ i khán giợ và vô tình quợ n chúng hoá phong trào ... xây cợ u tiêu.

Ông Bindeshwar Pathak, mợ t ngợợ i n Đợ sáng lợ p phong trào “xây cợ u tiêu” nói khi ông mợ i tung phong trào ra đợ luợ n quợ n chúng bợu mợi xem nhợ ông khui mợ t hợ mợ m. Nhợ ng nay khác, ngợợ i n Đợ nam cũng nhợ nợ xem chợợ ng trợnh cợ a ông là “mợ t cuợ c cách mợ ng không đợ máu .”

Ông Pathak bây giờ có thể mợ nh đợ n nói vợ i các nhà lợnh đợ o n Đợ rợ ng: muợ n n Đợ trợ thành cợợ ng quợ c vợ c trợợ c tiợ n là có kợ hoợ ch xây đợ cợ u tiêu cho dân, trong nhà cũng nhợ ngoài đợợ ng phợ .

Tợi nghĩ nhà lợnh đợ o chính trợ nợợ c nào cũng nên nghe lợ i khuyợn đợ n giợ n đợ chợ không riêng gì n Đợ .

Chuyện cái cầu

Tác Giả: Trán Bình Nam

Chúa Nhật, 21 Tháng 3 Năm 2010 20:43

Viết đến đây tôi nhớ và tháng Má và hai Chá của tôi quá. Cầu này mất năm cho cầu thép. Năm 1940 tôi lên bảy, trong nhà tôi có Má và hai Chá. Nhà không có cầu. Phán tôi mới bước sang tôi gọi quyát nhu cầu bằng cách cháy ra bờ sông Háng (nhà tôi cách bờ sông Háng 100 mét, gần nhà và sông là một thửa ruộng nhỏ) ngồi trên bờ ruộng thông thả nhìn trái nhìn đát và gọi quyát nhu cầu. Cho đến bây giờ tôi chưa bao giờ thấy hỏi Má và hai Chá tôi đã gọi quyát như thế nào.

Bây giờ Má và Chá đều của tôi đã qua đời chỉ còn Chá ká của tôi còn sống ở Huế. Chá ká tôi có cháng - ông ta đã qua đời - từng làm ăn khá giỏi nên xây được một ngôi nhà gạch khá lớn bên bờ sông An Cựu nơi khu Nhà Đèn.

Một dịp với Viết Nam tôi lại thăm và ngồi nói chuyện nhà Chá. Nhà cao cửa rộng nhưng cái cầu vẫn lám thuám. Cầu xây chung với nhà gọi là áo quần, nên lúc nào nhà cầu cũng sạch sẽ. Và dùng xong phải rửa sạch cầu. Tôi biết Chá tôi có khả năng làm một cái cầu trong nhà theo tiêu chuẩn Tây phương.

Tôi hỏi, Chá tôi trả lời : Cầu này (cầu là cầu em) Chá thấy cầu như vậy là đẹp rồi. Làm cầu tiêu không ráo ngái ta cầu cho “cầu tiêu gì mà không một cái phòng ngủ”. Xáa kia với Ba Má có cầu trong nhà đâu mà cũng xong cầu.

Tôi biết nói gì nữa. Có lẽ cuộc cách mạng của ngái phương Bắc hôm nay cũng phải là cuộc cách mạng của những nhà lãnh đạo Viết Nam.

Phái bắt đầu cuộc cách mạng từ cái nhà như thế này cầu tiêu.